

JAMHURI WA MUUNGANO WA TANZANIA
MKOA WA DODOMA
MTIHANI WA UTAMILIFU KIDATO CHA NNE - 2023.
015
ELIMU YA DINI YA KIISLAM
MWONGOZO WA USAHIHIHISHAJI

SEHEMU A 16%

Alama 10@1 **1. kuchagua jibu sahihi**

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
C	C	C	B	B	C	C	D	D	A

Alama 6@1 **2.kuoanisha kifungu A na B**

Orodha A	I	II	III	IV	V	VI
Orodha B	B	F	A	C	E	D

3.(a) Alama 1@1=3

- i. Kuchukua ahadi ya utii
- ii. kumtaja na kumtukuza Allah s.w kwa wingi
- iii. huleta umoja,udugu na usawa baina ya wanadamu.

(b) Alama 1@1=3

- i. Shirk katika dhati ya Allah s.w
- ii. Shirk katika sifa za Allah s.w
- iii. Shirk katika mamlaka ya Allah s.w
- iv. Shirk katikahukumu ya Allah s.w

(c) Alama 1@1=3

- i.Historia inakunusha dai hili
- ii. kutojua kusoma kwa mtume muhammad s.aw
- iii.Quran ni ujumbe wenye maana iliyokamilika.

4.a) Alama 1@1=3

- i. Kufufuka kwa ardh

ii. kufufuka kutoka usingizini

iii. kufufuka kutoka kuzimia

b) Alama 1@1=3

i. Wawe watu wazima baleghe

ii. wawe na akili timamu

iii. wawe waislamu wanaume

iv. wawe waadilifu

v. wawe waungwana

c) Alama 1@1=3

i. Haki zinazofungamana na mali

ii. sharti za kurithi

iii. mambo yanayomzuia mtu kurithi

iv. sababu za kurithi

5 a) Alama 1@1=6

i. nusu

ii. robo

iii. theluthi moja

iv. theluthi mbili

v. sudusi

vi. thumuni

b) i. Kumuepusha na kuikurubia zinaa **Alama 1@1=3**

ii. humpandisha hadhi na heshima mwanamke

iii. mwanamke kutobughudhiwa na wanaume

6.a) Aalama 2@1=6

i. Kuritadi (Riddah)

Aliyeritadi hupewa muda wa kutubia na ukipita muda hajatubia hukumu yake ni kuuawa. Qur'an (9:5)

ii. (iv)Ujambazi (Haraba) (5:33)

- Hukumu kukatwa mikono na miguu kwa mabadilisho.
- Kusulubiwa.
- Kuhamishwa katika nchi (jela).

iii. Kashfa (24:4)

- Msemo, vijembe au maandiko na machapisho yenye lengo la kutoa kejeli dhidi ya kutusi, au kushusha hadhi ya mtu.
- Hukumu ni kuchapwa mijeledi themanini (80).

6b) Alama 1@1=3

i. Musharikhah

- Ni hali ya watu wawili kushiriki katika kuchangia mtaji na uendeshaji lakini si lazima watoe hisa zilizo sawa kwa makubaliano ya kugawana faida na hasara kwa uwiano wa hisa walizotoa.

ii. Muqaradhah

- Ni kitendo cha kununua “shares” au “bonds” katika kampuni za uzalishaji kwa mapatano ya kugawana faida na hasara kulingana na kiasi cha “share” au “bond”.

Ijara -Uara wa Iktina

- Mtu au benki inatumia fedha zake katika kukodi vitu kama vile magari, majumba na ardhi ambavyo vikifanyiwa kazi huzalisha mali na kutoa faida.

7a) Mwanafunzi atataja haki za raia katika dola ya kiislam kati ya hizi zifuatazo. Alama 1@1=3

Haki za msingi za raia waislamu na wasiokuwa waislamu katika Dola ya Kiislamu ni pamoja na;

- Haki ya kuendesha maisha binafsi bila kuingiliwa na mtu yeyote.
- Haki na uhuru wa kutoa maoni na kuamrisha mema na kukataza mabaya.
- Haki na Uhuru katika kufuata na kuabudu dini yeyote aipendayo mtu.
- Haki ya Kuwashtaki Viongozi wa juu wa Dola bila upendeleo na ubaguzi wowote.
- Haki ya kumiliki mali au rasilimali zozote za halali na zisizoleta madhara kwa raia na Dola
kwa ujumla.

7b) Mafunzo ya Hadith

- Jambo lolote analolifanya mja likafisadi kupatikana uadilifu ni rushwa.
- Hakuna maendeleo ya Ummah na jamii pale penye wala rushwa kwani rushwa inaondosha ubinadamu na kuleta tabia za kinga za kutokuwa na haya na kutojali
- iii.** Rushwa ni dhulma na katazo kutoka kwa Allah s.w **Alama 1@1=3**

7c) mwanafunzi atatoa sifa tatu kati ya hizi zifuatazo: Alama 1@1=3

Sifa za kiongozi wa kiislamu.

- Awe mjuzi wa Quran na sunnah
- Awe muislamu mcha mungu
- Awe na tabia njema
- Awe na afya njema

8a) mwanafunzi atataja sifa nne kati ya hizi zifuatazo: Alama 1@1=4

Sifa za Mitume wa Mwenyezi mungu (s.w)

1. Walikuwa na upeo mkubwa wa Elimu.
2. Walikuwa wacha-Mungu kuliko watu wote katika nyakati zao.
3. Walikuwa na tabia njema kuliko watu wengine.
4. Walikuwa na sifa zote za ubinaadamu kama vile kula na kunywa.
5. Hawakuathiriwa na mazingira ya jamii zao.

8b) Misingi ya haki na uadilifu

- a. *Tawhiid.*
- b. *Utume.* **Alama 1@1=3**
- c. *Siku ya Mwisho.*

8c) mwanafunzi atatoa hoja mbili kati ya hizi zifuatazo:

- i. hatamuabudu yeyote isipokuwa Allah s.w
- ii. hatomtii yeyote isipokuwa Allah s.w **Alama 1@1=2**
- iii. hatomshirikisha na chochote

SEHEMU C ALAMA 30.

Mwanafunzi atachagua maswali mawili kati ya matatu yaliyopo, kila swali atakalochagua lina **Alama 15.**

9. Utangulizi 1.5 kiini hoja 6@1alama2 na hitimisho 1.5 =15

matajiri hawatekelezi ibada ya hija kwa sababu zifuatazo:

- i. Kutokuwa na elimu ya ibada ya hija
- ii. Kuchuma mali kwa njia haramu
- iii. Kutojua lengo la hija
- iv. Kutumia mali kwa ubadhirifu
- v. Kutojipusha na maovu
- vi. Kupenda zaid maisha ya dunia na starehe.

10. Utangulizi 1.5 kiini hoja 6@1alama2 na hitimisho 1.5 =15

- i. Zaka na Sadaka.
- ii. Ushur: Kodi inayotolewa na waislamu wenye ardhi katika kiwango cha 10% ya mavuno ambayo maji yake ya kumwagilia ni ya asili, na kwa wale ambao mashamba yao hayakuwa ya maji ya asili kwa kumwagilia walilipa 5%.
- iii. Jizya : Ni kodi waliyolipa wasiokuwa waislamu wanaume tu wenye uwezo wa kuwa askari. Kwa ajili ya ulinzi wa mali na wao wenyewe.
- iv. Al Kharaj: Ni kodi inayolipwa na wasio waislamu, walio na mashamba katika Dola ya kiislamu.
- v. Al-fay: Ni mapato yaliyotokana na mashamba ya serikali

- vi. Al-Ghanima (ngawira): Ni mapato yaliyokuwa yakitokana na mali iliyotekwa katika vita.
- vii. Zaraib: Kodi za muda zilizotozwa kwa manufaa ya Dola.
- viii. Wakfu, karlaz au kodi kwenye ardhi ya serikali na kodi za madini.
- ix. Mali inayoingia nchini au inayopitishwa nchini.

11. Utangulizi 1.5 kiini hoja 6@1alama2 na hitimisho 1.5 =15

Qur'an ni kitabu cha Allah(s.w) kutokana na Qur'an yenyewe.

- Kutojua kusoma na kuandika kwa Mtume(s.a.w) .(7:158)na (29:48)
 - Qur'an yenyewe kujieleza kuaw ni ktabu cha Allah(s.w) katika aya chungu nzima.(4:166),(32:2-3),(25:1) na (45:2)
 - Hali aliyokuwa nayo Mtume(s.a.w) katika kupokea wahay.Alikuwa akiharakia wahay akijua kuwa atasahau.(75:16-18) na (87:6-7)
 - Qur'an kushuka kidogo kidogo kwa kipindi cha miaka 23.(17:106),(25:32) na (76:23).
 - Kukosolewa Mtume(s.a.w) ndani ya Qur'an.(33:1-3),(66:1) na (80:1-12)
 - Kutokea kweli matukio yaliyotabiriwa katika Qur'an.(93:4-5).(94:5-6),(30:2-6),(48:1) na (111:1-5).
 - Kuhifadhiwa Qur'an katika mas-hafu.Sura moja kuwa na aya zilizoshuka katika nyakati tofauti.
 - Mpangilio wa Qur'an
 - Maudhui ya Qur'an na mvuto wa ujumbe wake
- Wanadamu kushindwa kuandika kitabu mithili yaQur'an.(17:18),(11:13),(2:23